

Innst. 286 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:78 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Kjell Ivar Larsen og Oskar Jarle Grimstad om evaluering av lovverket som regulerer bygging av kraftlinjer

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag for Stortinget om en evaluering av regelverk og praksis for bygging av kraftlinjer, deriblant en drøfting rundt grensdragning for valg av luftspenn kontra jord- eller sjøkabel.»

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihaugen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, og fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, viser til kraftledningsstrategien regjeringen la frem i Ot.prp. nr. 62 (2008–2009). Ved behandlingen av denne proposisjonen hadde Stortinget en god debatt rundt de spørsmål som det i dette forslaget på nytt reises spørsmål ved. På bakgrunn av dette mener flertallet det ikke er nødvendig med en ytterligere behandling av dette tema nå.

Flertallet viser for øvrig til brev fra statsråden av 28. april 2010 som er vedlagt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Oskar Jarle Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, mener det er viktig å legge til rette for et robust og sikkert overføringsnett av elektrisk kraft i hele landet som har kapasitet til å ta imot ny energi.

Disse medlemmer er bekymret over at viktige beslutninger rundt nye nettutbygginger drøyer i tid, delvis på grunn av endeløse debatter rundt trasévalg og mulighetene for kabling i stedet for luftlinjer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har merket seg at en rekke stortingsrepresentanter har deltatt i disse debattene lokalt uten at det har medført noen initiativ på Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å ha et presist og forutsigbart lovverk som forener behovet for en sikker kraftforsyning med å ta vare på verdifulle naturverdier. Disse medlemmer mener det derfor er viktig å få avklart mer presist grensdragningen for valg av luftspenn kontra jord- eller sjøkabel, dette fordi verken kraftbransjen eller det politiske miljøet er tjent med at hver linjeutbygging ender i store konflikter.

Disse medlemmer søker med forslaget i dokumentet å få en mer formalisert debatt i Stortinget rundt prinsippene for grensdragning for kabling av sentralnettet, slik at hvert enkelt prosjekt ikke forsinkes unødvendig ved at tema løftes uforpliktende opp gang på gang.

Disse medlemmer merker seg at komiteens flertall mener spørsmålet om grensedragning for kabling av høyspentlinjer ble tilstrekkelig behandlet i Ot.prp. nr. 62 (2008–2009). Disse medlemmer er uenig, og mener debatten rundt kraftlinjene til Midt-Norge og Bergen illustrerer dette. Disse medlemmer viser til at Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 62 (2008–2009) i svært liten grad berørte regelverk for sentralnettet, og at det ikke var noen prinsipiell debatt eller gjennomgang om grensedragningen for kabling av sentralnettet. Regjeringens signaler om kabling omhandlet det lokale distribusjonsnettet.

Disse medlemmer tar opp forslaget fremsatt i Dokument 8:78 S (2009–2010).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at de har bedt statsråden komme til Stortinget for å redegjøre for fremdrift i kraftlinjeprojektene fra Sima til Samnanger og fra Ørskog til Sogndal, men at statsråden har avvist dette i brev til Fremskrittspartiets stortingsgruppe. Disse medlemmer viser til at avslaget er gjort med den begrunnelse at «avgjørelse i kraftledningssakene vil bli fattet så snart [...], avveininger er gjort på en forsvarlig måte som lovverket krever». Disse medlemmer mener de nevnte prosjekter og statsrådets svar er et godt eksempel på at regelverket og de politiske retningslinjene ikke er tydelige nok, og at det derfor er behov for en slik sak i Stortinget.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti peiker på at det er omfattande planar for styrking av så vel det nasjonale sentralnettet som utanlandsoverføringane dei komande åra, og meiner det er eit klart behov for dette. Samtidig meiner desse medlemene at ein må kunne utnytta denne utbygginga til å utvikle og prøve ut ny teknologi, som kan gje ein meir skånsam kraftoverføring gjennom sårbare naturområde, samstundes som forsyningssikkerheita vert ivareteken. Desse medlemene peikar her mellom anna på VSC-teknologien. Desse medlemene meiner difor at det bør opprettast eit fagleg utval bestående av mellom anna kabelprodusentar, forskingsmiljø og Statnett

som skal gå gjennom nye teknologiske løysingar, som kan tas i bruk i framtidens kraftnett.

Desse medlemene viser til Innst. O. nr. 104 (2008–2009) der det vart foreslått å oppnevne eit fagleg utval som skal gå gjennom ulike teknologiske løysingar, som kan gje ein sikker og meir skånsam kraftoverføring i sårbare naturområde i framtida. Desse medlemene viser til at dei fremja dette forslaget på nytt under handsaminga av statsbudsjettet for 2010.

Desse medlemene saknar nye retningslinjer for framføring av kraftlinjer i sentralnettet, som i større grad opnar for andre løysingar enn luftspenn i område med viktige natur- og friluftslivsverdier. Desse medlemene hadde i Ot.prp. nr. 62 (2008–2009) forventa eit opplegg som forskrev auka bruk av jord- eller sjøkabel i konfliktområde, der kor slik kabling kan redusere belastninga på miljøverdiane, og ikkje berre eit opplegg med avbøtande tiltak slik regjeringa har lagt opp til.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag for Stortinget om en evaluering av regelverk og praksis for bygging av kraftlinjer, deriblant en drøfting rundt grensedragning for valg av luftspenn kontra jord- eller sjøkabel.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:78 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Kjell Ivar Larsen og Oskar Jarle Grimstad om evaluering av lovverket som regulerer bygging av kraftlinjer – bifalles ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 27. mai 2010

Erling Sande

leder

Tor-Arne Strøm

ordfører

Vedlegg**Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen,
datert 28. april 2010****Vedrørende Representantforslag 78 S (2009-2010) fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Kjell Ivar Larsen og Oskar Jarle Grimstad om evaluering av lovverket som regulerer bygging av kraftlinjer**

Jeg viser til representantforslag 78 S (2009-2010) hvor stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Kjell Ivar Larsen og Oskar Jarle Grimstad fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag for Stortinget om en evaluering av regelverk og praksis for bygging av kraftlinjer, deriblant en drøfting rundt grensedragning for valg av luftspenn kontra jord- eller sjøkabel.

Vi står foran en periode med behov for vesentlige investeringer i kraftnettet. Dette er nødvendig både av hensyn til forsyningssikkerheten og for å legge til rette for utbygging av fornybar energi. Samtidig er det viktig at denne utbyggingen og opprustingen av kraftledningsnettet gjøres så skånsomt som mulig av hensyn til andre miljø- og samfunnsinteresser. Regjeringen la i Ot.prp. nr.62 (2008-2009) derfor frem en strategi for økt hensyn til miljø, estetikk og lokalsamfunn i kraftledningsaker.

Forslagsstillerne etterlyser at energiloven eller energilovforskriften burde gi klarere føringer for bruk av luftledning eller kabel.

Formålsparagrafen i energiloven slår fast at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi skal foregå på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt. Hva som er den beste løsning for miljø og samfunn i den enkelte sak avhenger av mange forhold. Vurdering av én type avbøtende tiltak kan vanskelig isoleres fra vurderingen av andre alternativer for prosjektilpassning. Hvis føringer for bruk av kabel skulle nedfelles i et regelverk, måtte også svært mange andre hensyn blitt omtalt. Regjeringen har tidligere med tilslutning fra Stortinget derfor kommet til at dette ikke er hensiktsmessig. Dette er bakgrunnen for at utdypende drøftinger av vektning av ulike hensyn og føringer for

bruk av avbøtende tiltak i stedet er lagt frem for Stortinget i andre dokument, herunder St.prp. nr. 19 (2000-2001) og Ot.prp. nr.62 (2008-2009).

Til grunn for kraftledningsstrategien regjeringen la frem i Ot.prp. nr.62 (2008-2009) lå en grundig gjennomgang av hvordan kraftledninger planlegges og konsesjons-behandles, og en evaluering av hva som kunne gjøres enda bedre. Det blir gitt en helhetlig redegjørelse for ulike typer avbøtende tiltak på tvers av spenningsnivå. Fordeler, ulemper og utfordringer ved valg av kabel på de ulike spenningsnivå er diskutert i strategien. Naturinngrep, forsyningssikkerhet, teknologiske utfordringer, kostnader og muligheter for tilknytningspunkter og systemmessige tiltak ble diskutert. Ut fra denne drøftingen konkluderes det i strategien med at kabling oftere er et samfunnsmessig rasjonelt tiltak på lavere spenningsnivå enn på høyere spenningsnivå. Med bakgrunn i dette slås det fast at kabel skal være hovedregel i distribusjonsnettet, mens bruken skal være gradvis mer restriktiv med økende spenningsnivå. Jord- eller sjøkabel er mest aktuelt for begrensede strekninger med betydelige verneinteresser eller store estetiske ulemper på lavere spenningsnivå, men kan også være aktuelt på strekninger der det gir særlige miljøgevinster på de høyeste spenningsnivåene.

Stortinget fikk gjennom behandlingen av regjeringens kraftledningsstrategi anledning til nettopp det representantene nå etterlyser; en overordnet debatt om grensedragningen for valg av luftspenn kontra jord- eller sjøkabel. I strategien og debatten rundt denne ble spørsmålet om kabling vurdert i et helhetlig perspektiv, og muligheter og utfordringer ved også andre former for prosjektilpassning ble belyst. En debatt begrenset til kabling på høyere spenningsnivåer løsriver vurderingsgrunnlaget fra denne helheten.

Jeg minner om at strategien ble vedtatt av et samlet Storting gjennom Innst. O. nr. 104 (2008-2009) og Besl. O. nr. 107 (2008-2009) i juni 2009. Jeg betrakter en strategi som inngår i en lovproposisjon som formalisert og forpliktende, og mener stortingsbehandlingen av strategien på en forsvarlig måte ivaretok de hensyn forslagsstillerne fremmer.

